

တၢ်သိၣ်လိလံာ်စီဆၢဖိသၣ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ဖဲတၢ်ကတိၤခီလဲသကိးတၢ်အခါ ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် ကကွၢ်ကဒါက့ၤအတၢ်ရူလိၣ်သးအဆၢကတီၢ်ဖဲအမ့ၢ် ဖိသၣ်အခါ ဒီးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ရူလိၣ်သးဒီး ဃုထံၣ်န့ၢ်ပှၤကညီအတၢ်ရူလိၣ်သး ဒ်သိးကမၤစၢၤပှၤလၢ ပတၢ်လဲၤ ခီဖျိတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ. တၢ်ကတိၤခီလဲသကိးတၢ်ခံတီၤတတီၤ ကပျဲပှၤကညီ ဒ်သိးကဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလိလၢအလဲၤ အသးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ် ဖဲအဒိၣ်ထီၣ်အတီၤကအိၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်ပၣ်လီၤသး

ပတၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးကမၤန့ၢ်ပှၤဒီးကသုးကျဲၤန့ၢ်ပှၤလၢကမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်ခံမံၤ လၢလံာ်စီဆၢအတၢ်သိၣ် လိဖိသၣ်န့ၢ်လီၤ. ၁. ဖိဒ်ဖိသၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဒိကန့ၢ်တၢ်, ကဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဖးလံာ်စီဆၢဒီးကဲထီၣ်ပှၤပၤဃာ် တၢ်ဒီးအကတၢ်ဆူ တၢ်ဃုသမံသမိးတၢ်လီၤ. ၂. ဖိဒ်ဖိသၣ်မၤလိန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်ဃး တၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ် သးန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်အကတီၢ်- ခံန့ၢ်ရံၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဘုး အမံးနံးတဆံတဘျီ

တၢ်ကတိၤခီလဲသကိး

- (၁) တၢ်ကတိၤဆူန့ၢ် (၁၅ မံးနံး)
- (၂) မၤလိန့ၢ်ဘၣ်ခီဖျိတၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ် (၄၅ မံးနံး)
 - (က) ပတၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်သးမၤစၢၤပတၢ်န့ၢ်ပှၤလံာ်စီဆၢ အတၢ်စံးတၢ်ကတိၤ (၁၅ မံးနံး)
 - (ခ) ကစၢ်ယုၣ်ရှုးအတၢ်ရူလိၣ်သးသိၣ်လိပှၤကညီ (၁၅ မံးနံး)
 - (ဂ) တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢစီခဲအံၤတဖၣ် ဖိသၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် (၁၅ မံးနံး)

တၢ်အိၣ်ဘုးအကတီၢ် (၁၀ မံးနံး)

- (၃) တၢ်မၤလိခီဖျိ တၢ်သုးတၢ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (၁၅ မံးနံး)
- (၄) ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်မၤအသးဒီး မၤကတၢ်ကွၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်

တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤသးဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံာ်

- * အိၣ်ဒီးပှၤတူၢ်လိၣ်မုၢ်တၢ်အကမံးတံၣ်တဖု ဒ်သိးကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်တဆံးတက့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ထံၣ်ချီဖဲ တၢ်အိၣ်ဘုးအကတီၢ်.
- * ပၣ်ဖျိတၢ်ကွဲးနီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ် (Tapes)တၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ဒီးလံာ်စီဆၢတဖၣ်.
- * ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢထးကပိာ်ထီၣ်အခံ ဒ်သိးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢတၢ်ပရၢအတၢ်ကွဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျါလၢအဖီခိၣ်.

၁. တာ်ကတိၤခီလဲသကိးအတၢ်ကွၢ်ခိ

တာ်ကတိၤခီလဲ(work shop)အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်တိၣ်ပၣ်လၢ ကမၤစၢၤပှၢၤဂီၢ်မ့ၢ် ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးန့ၢ်ဟံၣ်တၢ်မၤကွၢ်လၢ အအိၣ်လၢလံာ်စီဆ့အပူၤခံမံၤ လၢကဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤ. ၁. ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢ ဒိကန့ၣ်တၢ်, ကဲထီၣ်ပှၢၤဖးလံာ် ဆူပှၢၤမၤန့ၢ်သီတၢ်ဒီး ဆူပှၢၤဃုန့ၢ်ဟံၣ်တၢ်လီၤ. ၂. ဖိသ့ၣ်မၤလိလံာ်စီဆ့အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီခီဖျိ တၢ်ရူလိၣ်သးလီၤ. ပှၢၤမၤသကိးတၢ် ကဆိကမိၣ်အတၢ်ရူလိၣ်သးဖဲအနီၣ်ဆံးအခါ သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ရူလိၣ် သးဒီးဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်လဲၤခီဖျိ လၢပနီၣ်ကစၢ်ပဝဲဒီးကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ရူလိၣ်သးဒီးပတၢ်လဲၤခီဖျိ အိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ကထံၣ်ဘၣ်လံာ်စီဆ့အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ.

၂. တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပှၢ် (က)

ပှၢ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤအသးအပူၤ	ကစၢ်ယုၣ်ရှုးအတၢ်ရူလိၣ်သးဒီးအီၤ	တၢ်မၤလိလၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ
၁. တၢ်မၤဖိ/အပျဲၢ်အဘိၣ် ၂. ပိၣ်ခွါဖိသ့ၣ် ၃. ပှၢ်ကမ့ၢ်ဂီၢ်		

၃. တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပှၢ် (ခ)

ဖိဒ်ဖိသ့ၣ်လၢတၢ်မၤအသးအပူၤ	သးပှၢ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးဖိသ့ၣ်	ဖိသ့ၣ်ကမၤလိန့ၢ်တၢ်

၄. တၢ်အမံၤအသ့ၣ်လၢတၢ်မၤလိအလီၢ်ခၢၣ်သး

- သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ် - (၃ တုၤ ၆) နံၣ်
- ပှၢ်သးအိၣ်ဖးလံာ် - (၆ တုၤ ၈) နံၣ်
- ပှၢ်မၤန့ၢ်သီတၢ် - (၈ တုၤ ၁၀) နံၣ်
- ပှၢ်ဃုန့ၢ်ဟံၣ်တၢ် - (၁၀ တုၤ ၁၂) နံၣ်

ဖဲတၢ်မၤလိအလီၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ် မ့ၢ်တအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်တပူၤဃီ ဖဲတၢ်ကတိၤဆှၢ်ဆူတၢ်မၤလိအလီၢ်ခၢၣ်သးဘၣ်တၢ် ဟ့ၣ်အီၤ, တၢ်လၢနလိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်လီၢ်အသီတဖၣ်လၢနဂီၢ်လီၤ.

* မၤတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ က-၁, က-၂, ဒီး က-၃ ဒ်သိးတၢ်နီၤလီၤလံာ်ကအိၣ်ဝဲလံာ်တဘျီလၢ ပှၢ်(၅)ဂၤတဖုအဂီၢ်လီၤ. တီၢ်နီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤနီၣ်တၢ်အဆၢဒ်သိး တၢ်နီၤလီၤအလံာ်ကအိၣ်ဝဲတဘျီ လၢပှၢ်တဖုလၢအအိၣ်ယဲၣ်ဂၤ လၢအမ့ၢ်တၢ်ကတိၤခီလဲသကိးန့ၣ်လီၤ.

* မၤဃာ်တၢ်နီၤလီၤ(ခ) လၢပှၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤအဂီၢ်

* ကတဲင်ကတိတၢ်မၤအလီၢ်ခၢၣ်သး(ကတိတၢ်မၤအလီၢ်ခၢၣ်သးအတၢ်ဒုးန့ၣ်)ဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒ်အဖီလၢ် တက့ၢ်.

(၁) သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ် (၃-၆)န့ၣ် ဒီးပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ်(၆-၈)န့ၣ်

- * တုးဖံ (တၢ်ဖိန့ၣ်တၢ်ကတိဒီး တဖိန့ၣ်ဃုာ်တၢ်ကတိဒ်းဘၣ်)
- * စၢ်ဘိဒီးလံၣ်တဖၣ်
- * သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်ဒီး ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ်တၢ်သိၣ်လိအလီၢ်ခၢၣ်သးအတၢ်ကွဲးနီၣ်

(၂) ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ် (၆-၈)န့ၣ် ဒီးပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ် (၈-၁၀)န့ၣ်

- * စၢ်ဘိ, တၢ်မၤနီၣ်ဒီးစၢ်ဘိအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ်
- * ထးတံၣ်
- * စးခိ မ့တမ့ၢ် လံၣ်ဖးဒိၣ်
- * လံၣ်စီဆုံ
- * မဲးကစံ
- * တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်ကွဲး
- * ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ်ဒီး ပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ်သိၣ်လိအိၣ်ထံး အတၢ်သိၣ်လိမၤဃုာ်တၢ်

(၃) ပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ် (၈-၁၀)န့ၣ်

- * တၢ်ထီၣ်သတြီၤတၢ်လိာ်ကွဲးအတၢ်ပနီၣ်, တၢ်ကွဲးဖျါအလံၣ်ခံကပၤဃုာ်ဒီး ၁မိၤရွဲ, ၂မိၤရွဲ, ၃မိၤရွဲ, ၄မိၤရွဲ, ၅မိၤရွဲ လၢအတကပၤလီၤ နကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံၣ်ကွဲးဖျါခဲလၢာ်အဘၣ်(၁၀)ဒီး ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လံၣ်စီဆုံအလံၣ် တဘၣ်အတၢ်ကွဲး လၢလံၣ်တဘၣ်အပူၤ, ဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်လံၣ်အဘၣ်ခံ ဘၣ်လီၤ
- * တၢ်လီၤဟံ ၃ x ၅ အလံၣ်က့
- * စၢ်ဘိ
- * လံၣ်အဘၣ်
- * လံၣ်အတၢ်တဲဖျါထီၣ်လွဲၢ်ပူၤတပူၤလၢတၢ်မၤလိမိာ်ပုၤ လၢပုၤအသးအိၣ်(၈-၁၀)န့ၣ်
- * ပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ်အတၢ်သိၣ်လိမၤဃုာ်

(၄) ပုၤဃုာ်န့ၣ်ပၢ်တၢ် (၁၀-၁၂)န့ၣ်

- * လံၣ်စီဆုံခ့ၣ်ကျိၣ်
- * စၢ်ဒီးလံၣ်တဖၣ်
- * တၢ်လီၤပလိာ်သး
- * လံၣ်စီဆုံအလံၣ်ခိဃု
- * ပုၤဃုာ်န့ၣ်ပၢ်တၢ်အတၢ်မၤလိဒီးအတၢ်မၤဃုာ်တဖၣ်

တၢ်ဖိးတၢ်မၤဘၣ်ဃး တၢ်ကတိတၢ်ခိလဲသကိး

၁. တၢ်ကတိတၢ်ဆုၢ်န့ၣ် (၁၅ မံးနံး)

ဖဲပုၤဖးသကိးမၤသကိးတၢ်ဟဲတုၤဝဲန့ၣ် ကွဲးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကထံၣ်ပုၤတကၤလၢအတသ့ၣ်ညါဝဲ, မ့မ့ၢ်တကတိတၢ်ဒီး ယံၣ်လံ ဒ်သိးကနီၤလီၤတၢ်ဆၢကတိာ် လၢအမၤသးဖုံအသးဖဲ ကတိတၢ်ဘၣ်ဃးဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုးသ့ၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတမ့ၢ် တၢ်ပြၢလိာ်သးလၢမတၤအိၣ်ဒီး တၢ်တဲပြၢပူၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်ဘၣ်. တမ့ၢ်ဒ်သိးကသ့ၣ်

ညါပုတကအတၢ်လဲၤခီဖျိ မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒ်သိးကတဲတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်ဖျိကိၣ်ဒီးဒိကန့ၣ်တၢ်လီၤ. ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျိကိၣ်ဒီးအိၣ်ဖျိက့ၤဒီး သံကွၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် ကဒုးန့ၣ်ဖျါအသး, တဲဘၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိအဂ့ၢ်, ဒီးတဲဘၣ် ဘၣ်မနုၤအပဲၤမၤလိတၢ်လၢ တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအံၤအဂ့ၢ်တက့ၢ်. တၢ်အဂ့ၢ်တခါန့ၣ်မ့ၢ်ပဲပုၤအိၣ်ဝဲအါမးလီၤ. အိၣ်ဒီးအမံၤဒီးသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢအကယုၣ်ထီၣ်ဒ်သိးပုၤကသ့ၣ်ညါ (က)တၢ်အိၣ်ဖျိလၢအဝဲဘၣ်ထွဲဝဲ, (ခ)ပုၤအသးအိၣ်ပုၤန့ၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်, (ဂ)တၢ်လၢအမၤဝဲလၢအတၢ်အိၣ်ဖျိအဂီၢ် လၢအဒုးမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤခီလဲသကိးန့ၣ်လီၤ. (တၢ်သံကွၢ်လၢကဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အဒိမ့ၢ်ဝဲ “ တၢ်အိၣ်ဖျိသရၣ်အိၣ်ပုၤဂၤ ” န့ၣ်လီၤ.) ဆုၤန့ၣ်နီၣ်ကစၢ်ဒီး ကွၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ကွၢ်စိ, လၢနပၣ်ဖျါလၢတၢ်ကွဲး, တၢ်ပၣ်ဖျါလၢပခိၣ်အဖီခိၣ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. တဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဖဲနမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ကတိၤခီလဲသကိး(workshop) လၢနကဆိကမိၣ်တၢ်လၢအကဒုးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီး ဖဲးတၢ်မၤတၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးသးအန့ၣ်အလါ ဒ်သိးကမၤလိအတၢ်လဲၤခီဖျိလီၤ. ဒုးသ့ၣ်ညါလၢတၢ်အိၣ်ဘုးကအိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအခၢၣ်သးလီၤ. မၤအီၤလၢပုၤခဲလၢၣ်ကသ့ၣ်ညါ တၢ်မၤညီကဒုၣ်တၢ်အိၣ်အဂ့ၢ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်အသးဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်နီၣ်ပၢၢ်လၢကပၣ်တ့ၢ်ဝဲ ဖဲအသးအိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

၂. မၤလိတၢ်ခီဖျိတၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ် (၁၅ မံးနံး)

(က) ပတၢ်ရုတံၤရုသကိးကမၤစၢၤပုၤလၢလံၣ်စိဆ့အဂ့ၢ် (၁၅မံးနံး)

ဟ့ၣ်ဃီတၢ်ကတိၤပၤဆုၤတၢ်ဒ်အံၤ ပတသ့ၣ်ညါတၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်, ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ် တၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်မၤစၢၤပုၤ ဒ်သိးကနီၣ်ပၢၢ်တၢ်လဲၤခီဖျိလံၣ်စိဆ့အတၢ်မၤအသးဒီး အကတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတၢ်လိလီၤ. ဖဲန့ၣ်မၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကဘၣ်အမဲၣ်ချဲဒီး ဆိကမိၣ်ထီၣ်အတၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်အဂ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မၤနီၣ်ဝဲဖဲအမ့ၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘၣ်ကဆိကမိၣ်တၢ်မၤအသးတမံၤလၢအတၢ်ရုလိၣ်သးလီၤ. ပုၤကွံၣ်အမံးနံးစ့ၤကိၣ်န့ၣ် ကွဲပုၤဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးကပၣ်ဖျါအတၢ်ရုလိၣ်အသးလၢတၢ်ကတိၤခဲဘီ မ့တမ့ၢ်သၢဘီလီၤ.

မ့တမ့ၢ်

ပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ခံၣ်တစူၣ် ဒ်သိးကမၤလိဘၣ်မနုၤတၢ်ရုလိၣ်အသးန့ၣ်အကျါ ဒိၣ်ဆံးအါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိးထီၣ်ပုၤဒ်သိးကထုးထီၣ်အကလုာ် မ့တမ့ၢ်အတၢ်ကတိၤတဆၢလၢအဝဲသ့ၣ်ကဒုးထံၣ်ဘၣ်အတၢ်ရုလိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဒီးတၢ်အဆၢတဖၣ်လၢလံၣ်အပူၤ ဒီးသံကွၢ်ပုၤတဖၣ်ဒ်သိးကထုးထီၣ်တၢ်ကတိၤ အိၣ်လၢဖဲကျဲးတၢ်ဒီးဒုးထံၣ်ကစၢ်ယွၤအဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကဝီၤဃၣ်အတၢ်ဃုထၢဒီး ကတိၤဖျါတၢ်တက့ၢ်. အဒိ- ပမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိ ဘၣ်ဃးတၢ်အဲၣ်လၢတၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်သးဒီး ပုၤဂၤန့ၣ်, ဖဲန့ၣ်ပတအိၣ်ဒီးတၢ်နီၣ်ပၢၢ်ကစၢ်အတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ပုၤကညီ အတၢ်ရုလိၣ်အသးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အခိၣ်ထံးလၢတၢ်နီၣ်ပၢၢ်ကစၢ်ယွၤလီၤ.

(ခ) ယုၣ်ရှုးအတၢ်ရုလိၣ်သးသိၣ်လိပုၤကညီလီၤ (၁၅မံးနံး)

တဲဖျါထီၣ်လၢပမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကစၢ်ယုၣ်ရှုးအတၢ်ကတိၤဒုၣ်လဲၣ်န့ၣ် ပသ့ၣ်ညါအနုၤဆၢၣ်လၢအတၢ်ရုလိၣ်သးဒီးပုၤဂၤလီၤ. ပၣ်ဖျါတၢ်ဂီၤဒိ “က”ဒီးသံကွၢ်ပုၤဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကဖး (ယိၤဟ့ၣ် ၆:၂-၁၃)တက့ၢ်. ဖးတၢ်ကွဲးအသးဒ်သိးသိးဒီးမၤနီၣ်ပၢၢ်(၄)ဂၤ မ့တမ့ၢ်ပုၤ(၅)ဂၤတဖုတက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤ ကမ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခံၣ်လၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတမံၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲအံၤပအိၣ်ဒီးတၢ်အဒိလၢအပၣ်ဖျါတၢ်မၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤတက့ၢ်.

<p>ပျာအိတ်လတ်မာသးအပူ တၢ်မာဖိအပျီအဘိတ်</p> <p>ပိတ်ခွါသးစၢ်</p> <p>ပျာကမျာ်</p>	<p>ကစၢ်ယုတ်ရှူးအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ် ကစၢ်ယုတ်ရှူးဒိကန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ.ဟံးန့ၣ်တၢ် ဆၢကတီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိတ်ဒီး တၢ်ဆၢကွၢ်လၢတၢ်ဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. အဝဲဒိကန့ၣ်စီၤအဒြးအတၢ်သးအိတ်လီၤ. ကစၢ်ယုတ်ရှူးဟ့ၣ်အတၢ်တူၢ်လိာ်လီၤ.အဝဲ တူၢ်လိာ်ဖိသ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်, စံးဘျူးယွၤဒီး ပိတ်ခွါဖိအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုတ်ရှူးတူၢ်လိာ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအဲၣ်ဒီးအိတ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုတ်ရှူးအသးအိတ်အ ဝဲသ့ၣ်လီၤ.</p>	<p>တၢ်လၢပျာကမၤလိန့ၣ်တၢ်</p> <p>ကစၢ်ယွၤအိတ်ဒီးအတၢ်သးဂဲၤလၢ ပပူ လီၤ. ပျာကညီန့ၣ်အိတ်ဒီးအလုၢ်အပူ လီၤ. ပအိတ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ. ဒီး ပမၤယွၤအတၢ်မၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤတူၢ်လိာ်တၢ်လၢယကဟ့ၣ် အီၤလီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ဂ့ၤဝဲဒၣ်လီၤ.ယ ဟ့ၣ်ပျာသ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤအိတ်ဒီးပျာလီၤ. ကစၢ်ယွၤအံး က့ၤကွၢ်က့ၤပျာလီၤ. ပျာန့ၣ်ကစၢ်ယွၤ မၤစၢၤလိာ်သးလီၤ.</p>
---	--	--

(ဂ) စီၤခဲအံၤ- ဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤလိမန့ၣ်လဲၣ် (၁၅မံးနံး)

ဟ့ၣ်ပျာတဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ် (က) အတၢ်ဟ့ၣ် (က-၁, က-၂ ဒီး က-၃)တက့ၢ်. ပၣ်ဖျိတ်တၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကစီၣ်လၢ
အဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤဒီးတၢ်ပနီၣ်လၢအပြၢလိာ်သးတက့ၢ်. ပၣ်ဖျါစးခိလၢအအိတ်ဒီးတၢ်တုဒိလီၤတၢ်, (ခ) ဒီးသံကွၢ်ပျာတဖၣ်
လၢကဃုထၢတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်လၢ အတၢ်မၤအဆိကတၢ်တက့ၢ်. ကမ့ၢ်တၢ်မၤလိ ဒ်သိးကကွဲးနီၣ်တၢ်လီၤ. တၢ်တုဒိလီၤ
ဒိ(စ)လၢလိာ်တၢ်ကွဲးအဖိခိတ်လီၤ. ဟ့ၣ်ပျာတဖၣ်(၇မံးနံး)ဒ်သိးကဖးတၢ်ကွဲးအဖျိတ်လၢအအိတ်လၢ တၢ်ဒိလီၤတၢ်(ခ)ဘၣ်ဃး
တၢ်တဲပူလီၤ.

ကိးန့ၢ်ဒီးကွဲးပျာတဖၣ် ဒ်သိးကဖးတၢ်ကွဲးအဖျိတ်ဒီးမၤလိအတၢ်ထံၣ်လီၤ. မၤလိသကိးဒီးပျာနီၣ်ဒိတ် ဒ်ပစံးတၢ်အသိး လၢသရိၣ်ပူၤ,
ဒ်သိးကသိၣ်လိတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ မ့တမ့ၢ်တၢ်တမ့ၢ်တတီဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိတ်ဘျး - ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ပျာမၤသကိးတၢ်, တၢ်လီၢ်အိတ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲဖျါတၢ်အိတ်ဒီးတၢ်အိတ်အဖုံ ကဘၣ်
တၢ်မၤန့ၢ်အီၤဖဲလဲၣ် ဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဟံးန့ၢ်တၢ်အိတ်ဘျးအမံးနံး(၁၀)တက့ၢ်.

၃. တၢ်မၤလိခီဖျိတ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂ့ၢ် (၄၅ မံးနံး)

ပၣ်ဖျါလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိတ်ဒီးအတီၤဒီးအတၢ်ပၣ်လီၤသးလီၤဆီလၢ ကမၤလိတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤလိလံာ်စီဆုံ လိာ်ဘၣ်
တၢ်ဃုထၢသးအန့ၣ်အလၢအတၢ်ဒိတ်ထီၣ်လီၤ. ဒုးန့ၣ်တၢ်ဖိလၢအတၢ်ပၣ်ဖျါလၢ ပျာမၤလိတၢ်အဂီၢ် ဒ်သိးကမ့ၢ်တၢ်တမံၤ
လၢအပၣ်ဖျါဖိသ့ၣ်အတၢ်ရူလိာ်သး ဒီးလံာ်စီဆုံတက့ၢ်.

- * သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ် (၃န့ၣ်တုၤ ၆န့ၣ်)
- * ပျာသးအိတ်ဖးလံာ် (၆န့ၣ်တုၤ ၈န့ၣ်)
- * ပျာမၤန့ၢ်သီတၢ် (၈န့ၣ်တုၤ ၁၀န့ၣ်)
- * ပျာဃုန့ၢ်ပၢၢ်တၢ် (၁၀န့ၣ်တုၤ ၁၂န့ၣ်)

ဒူးသွန်ညါအဝဲသွန်လၢ တၢ်မၤလိအိၣ်လွံၣ်တီၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤဒ်အဖီခိၣ်လီၤ. ကွဲပှၤမၤလိတၢ်ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး အသကိးတဖုလၢ ကဃုထၢတၢ်မၤလိလၢအဝဲသွန်မၤလိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျဲ ၂၅မံးနံး ဒ်သိးအဝဲသွန်ကလဲၤသကိးတၢ်ဆူ တၢ်မၤလိအလီၢ်တဖၣ်ဒီး သံကွၢ်ပှၤမၤလိသကိးတၢ် ဒ်သိးကပၣ်ဖှိၣ်က့ၤအသးလၢ ကရူၢ်ဖိတဖၣ် ဒ်အသးအန့ၣ်အလါ ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကွဲန့ၢ်ပှၤတဂၤဂၤ ဒ်သိးအသးကအိၣ်လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ အဝဲသွန်မၤတၢ်အပူၤလီၤ. တၢ်သံကွၢ်လၢအဖီလၢ် ကမၤ စၢၤတၢ်လီၤ.

- * မ့ၢ်နသးခုလၢ နတၢ်မၤလိတၢ်အပူၤခါ.
- * မ့ၢ်နသွန်ညါတၢ်မၤလိတၢ် အသဟီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိမိၢ်ပှၢ်အံၤခါ.
- * မ့ၢ်နသွန်ညါတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအံၤခါ.
- * တၢ်မၤလိတၢ်ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢနသရိၣ်ပူၤ အတၢ်မၤလိဒ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်ခါ.
- * တၢ်မၤလိတၢ်မ့ၢ်အကမၤစၢၤသရိၣ်တဖၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသရၣ်သိၣ်လိတၢ်စ့ၤဂၤခါ.

ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဟ့ၣ် “ ခ ” တက့ၢ်. ပှၤလၢအသးအိၣ်လၢတၢ်ဖးလံၣ်စီဆုံအတၢ်ကွဲးတဖၣ် ဒီးကွဲပှၤဖးသကိးမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးကဒူးန့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကွဲးအသးအဂ့ၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါလၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအအိၣ်လၢ လံၣ်နီၤလီၤ တက့ၢ်. အဝဲသွန်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ဒီး ကဘၣ်တၢ်ရၤလီၤဒီးဖးအီၤလၢပှၤတဂၤတက့ၢ်. ကွဲပှၤဂၤဒ်သိးကလဲၤတရံးဒီး ကွၢ်ပှၤတဖုဘၣ်တဖုအတၢ်ကွဲးဒီး ပျဲပှၤဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကဟးတရံးဒီး ဒီးန့ၢ် ဘၣ်အတၢ်ကွဲးစ့ၢ်ကိးတက့ၢ်.

၄. တၢ်ကွၢ်ကခါက့ၤဒီးတၢ်မၤပံၤက့ၤတၢ် (၅မံးနံး)

ပျဲပှၤဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးကနီၤလီၤတၢ်လၢအထံၣ်ဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်မၤလိအပူၤလီၤ. ဟ့ၣ်နီၤလီၤစၢ်ဘိဒီးစးခိလၢ ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ကစီၣ် လၢတဘၣ်တၢ်သွန်ညါအမံၤန့ၣ် ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပှၤမၤသကိးတၢ်အသး ဒ်သိးကပၣ်ဖျါ တၢ်လၢအဝဲသွန်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ, တၢ်လၢအသးအိၣ်လၢကဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အီၤဒီး တၢ်အဂၤလၢအဝဲသွန်သးအိၣ်လၢကလဲၤလိာ် ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဃုထုကဖၣ်, တၢ်သးဝံၣ်တၢ်ဃုဒီးဖိဒ်ဖိသၣ်ဒ်တၢ်သးဝံၣ် “ ယတၢ်ကပီၤဖိ ” မ့တမ့ၢ်သ့ တၢ်သးဝံၣ်လၢ ပှၤတဂၤမၤဝဲလၢ တၢ်သိၣ်လိတၢ်မိၢ်ပှၢ်အကတီၢ် ဒ်သိးကမၤကတၢ်တၢ်မၤလိတက့ၢ်.

မ့ၢ်လၢ လၢခံၣ်န့ၣ်တန့ၣ်န့ၣ် မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲၣ်အိၤအဃိ ပုၤမၤလိတၢ်ဖိလၢအအိၣ်တၢ်တတီၤတဖၣ်
ကတိၤလိၣ်အသးဘၣ်ဃး “တၢ်သ့ကတိၤတၢ်ဒီးပုၤသမ့ၢ်” တက့ၢ်.

“နမ့ၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ”

“တမ့ၢ်ဘၣ်, နကတိၤဒီးအဝဲသ့ၣ် ဒ်ပုၤသးပုၢ်တဂၤလီၤ. နအိၣ်ဒီးတၢ်ပၢ်လီၤသးလၢအဝဲသ့အဖိခိၣ်လီၤ.”

“ပလီၢ်သုး ” သရၣ်,သရၣ်မုၢ်တဖၣ်တဲဝဲဒၣ်လီၤ.

“မ့ၢ်လီၤ, အဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤဖဲပစံၣ်သကိးဒီးကိးပသုၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ဘၣ်အတီၤဖဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်လဲၤတၢ်လၢအဆုၣ်ကၤဖးဒိၣ်ဒီး နကွၢ်အိၤဂ့ၢ်မးလီၤ. အဝဲအသးတပုၤထီၣ်လွံၣ်ဆံးဘၣ်.

ဟဲလိၣ်သးပုၢ်ဖးဒိၣ်, ပုၤသးစၢ်အိၣ်ဒ်ဒ်ဃုန့ၣ်လၢတၢ်နံၤကမ့ၢ်စံးဝဲလၢ တၢ်သးအိၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်နံၤဝဲဒၣ်လီၤ. သရၣ်စံးဝဲဒၣ်, မံးစထၢၣ်ဝုလံၣ်စၢ်ဧၤ, ပကတိၤတၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်တူၢ်လိၣ်ပုၤလၢအဟဲအိၣ်
သကိးဒီးပုၤလီၤ. မ့ၢ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်လၢ ကဟဲလၢခဲကိၢ်မုၢ်နံၤဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

မံးစထၢၣ်ဝုလံၣ်စၢ် ကွၢ်ဃီၤဆူဖိဒ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်သးမုၢ်လီၤ. လၢတၢ်သးအိၣ် “ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ် လၢလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ
ဒ်သိးကဆ့ၣ်နီၤဝဲသ့ၣ်တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်အသးတပုၢ်ထဲသိးနၤဘၣ်”

ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကျဲၤန့ၢ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ တချုးအဝဲသ့ၣ်က့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ (က-၂)

နးထါလံၣ်(Natalie) (အိၣ်ဒီးဒၣ်သာန့ၣ်)န့ၣ်ဟဲဝဲလၢ မုၢ်န့ၣ်ဒိၣ်ဂီၤခီၤလီၤ. အနီၢ်ကစၢ်ကနိးဒီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟီၣ်သါတက့း
ဖဲအမိၢ်ကတဲၣ်ကတီၤအသးလၢ ကပၣ်တ့ၢ်အီၤလၢသရိၣ်ကိၣ်အပုၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါမိၢ်တဂၤ
အံၤဒ်သိးကအိၣ်ဒီးအီၤလၢ ဧၤန့ၣ်တုၤနးထါလံၣ်အိၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်ဒီး တၢ်ကပိၣ်ကပၤဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်
ဖဲန့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လၢနးထါလံၣ်ထံၣ်ဘၣ်အမိၢ် ပၣ်တ့ၢ်အီၤ(အိၣ်ဒီးတၢ်သးမုၢ်လၢအဝဲကဟဲက့ၤ)
န့ၣ်အဝဲလၢတၢ်သးဆူၣ်မၤသကိးတၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲကအိၣ်ဒီး တၢ်မၤကွၢ်အသးလၢတၢ်
န့ၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျးတၢ်ဖှိၣ်လၢပမၤန့ၢ်အီၤဖဲ ပဟးဖးဒီးပဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်မ့ၢ်ပဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲးလီၤ. ပပၣ်အီၤခဲလၢၣ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကဲထီၣ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ် လၢပဝဲခဲလၢၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ကသု (Cathy) ကွဲးန့ၢ်ပုၤလံာ်အဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. အဝဲတပၣ်လီၤအသးလၢနကွဲးလံာ်န့ၣ် တမ့ၢ်ထဲတၢ်ကတိၤ ဘၣ်. အဝဲတုပုၤ မဲၣ်သၣ်, ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလီၤန့ၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တနီၤလၢအကွဲးဝဲန့ၣ်လီၤ. တချးလၢနဖးအလံာ် အတၢ်ကွဲးန့ၣ် ပုၤဖးလံာ်အံၤဘၣ်တၢ်ထုးန့ၢ်အီၤလၢ အတၢ်တုတဖၣ်လီၤ.

ဖဲအသးအိၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်, အဝဲကွဲးတၢ်ဆူယအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်ယၤအတၢ်မၤသကိးတၢ် ဘၣ်ဃးကိၣ်အတၢ်ပၣ် ဖျါတၢ်မၤ အသးလီၤလးန့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃး အတၢ်မၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အတဲတၢ်လိၤလိၤဘျၢဘျၢလီၤ. “ယမၤတၢ် ဂ့ၤမးဒီးပုၤခဲလၢၣ်အဲၣ်ယၤလီၤ.” အဝဲလဲၤဆူညါဒီးမၤကတၢ်အလံာ်လၢ အအိၣ်ဒိၣ်လံာ်မဲၣ်ဖျါန့ၣ်ယံၢ်ကျိၤအိၣ် ဒီးအတၢ်ဆိ ကမိၣ်ဘၣ်ဃးယၤလီၤ. “ယအဲၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. ပါပၢ်ဧၤတထံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ဟဲက့ၤချၢတက့ၢ်.” ဖဲန့ၣ်အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်ဖိးဟ့ၣ်အီၤဒီးန့ၢ်မူအီၤလီၤ.

သးအနံၣ်အလၢအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်အတၢ်မၤလိတဖၣ်

သးစၢ်ဒိကန့ၣ် (၃န့ၣ် တုၤ ၆န့ၣ်)

<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်ဒိကန့ၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အပူတဖၣ် ● တၢ်ဒိကန့ၣ်ဒီးစံးထွဲလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢတဖၣ် ● တၢ်သးဝံၣ်ဘၣ်ထွဲလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢ ● တၢ်ကွၢ်လိနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ဖးလံာ်စီဆ့ၣ် 	<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်မၤထွဲလံာ်စီဆ့ၣ်အပူတဖၣ် ● ပၤဖျါလံာ်စီဆ့ၣ်ဒီးအပူတဖၣ် ● ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဒိသးလံာ်စီဆ့ၣ်ပၤဖျါဝဲ
--	--

ပုၤသးအိၣ်ဖးလံာ် (သး ၆-၈န့ၣ်)

<ul style="list-style-type: none"> ● ဖးလံာ်စီဆ့ၣ်ဒီးပူတဖၣ် ● တၢ်စံးကတိၤလံာ်စီဆ့ၣ်အပူလၢပတၢ်လဲၤခီဖျါ ● ပၤဖျါလံာ်စီဆ့ၣ်အဆၢဒီးပူတဖၣ် ● ပၤဖျါလံာ်စီဆ့ၣ်အပူတဖၣ် 	<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်တီၢ်နီၣ်ဃးတၢ်အဆၢတဖၣ် ● တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲတဖၣ် ● တၢ်ဒိကန့ၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်အပူတဖၣ် ● တၢ်မၤလိလံာ်စီဆ့ၣ်လၢတၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်သးဝံၣ်
---	---

ပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ် (သး ၈-၁၀န့ၣ်)

<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်ဒီးန့ၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ် ● တၢ်ထံၣ်လံာ်စီဆ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ်လံာ်ပၤဖျါဒ်အး ● တၢ်ရူးတၢ်ကွဲးတဖၣ် ● တၢ်မၤဆၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်ဒုးတၢ်အူဒီးဒရၤမၤ ● တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်စံးဆၢမ့ၢ်တဖၣ်တၢ်ဖးသကိးတၢ် 	<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်မၤလိသကိးတၢ်ဘၣ်ဃးလံာ်စီဆ့ၣ် ● မၤလိလၢလံာ်စီဆ့ၣ်ဟဲကဲထီၣ်အဂ့ၢ် ● တၢ်ဖးတၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ် ● တၢ်စံးကတိၤဘၣ်ဃးတၢ်တဲဒိအဂ့ၢ်တဖၣ်
--	--

ပုၤဃုန့ၣ်ဟံၣ်တၢ် (သး ၁၀-၁၂န့ၣ်)

<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်ဖးလံာ်ကျိၤလၢအဂီၢ်ဒ်ဝဲ ● မၤလိဒ်သးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အပီးအလီ(တၢ်ကွဲး) ● မၤလိတၢ်ကွဲးအသး ● တၢ်ထီၣ်သတြီတၢ်ကျိၣ်ထံ ● တၢ်မၤကဒါက့ၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢတၢ်ဒုးန့ၣ် (Drama) ဟူးဂဲၤ ● တၢ်စံးကတိၤသကိးလံာ်အဆၢလံာ်ကျိၤ 	<ul style="list-style-type: none"> ● တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါတၢ်အိၣ်လၢသးပူဘၣ်ဃးလံာ်ကျိၤ ● တၢ်ကွဲးထါ ● တၢ်မၤတၢ်ဆၢကတီၢ်အတၢ်ဘျါ ● တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ် ● တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လၢပူအပူၤ ● တၢ်ထီၣ်သတြီတၢ်လဲၤခီဖျါဒီးလံာ်စီဆ့ၣ်အပူတဖၣ်
--	--

**တၢ်မၤလိလီၤခၢၣ်သးအတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ်
သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်(၃-၆)ဒီးပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ်(၆-၈န့ၣ်)**

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ-၁

ဃုထာပူတယုၤဒီးဆိကမိၣ်အခိၣ်ထံးဒီး မၤပုၤကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဒ်သိးကတီၤက့ၤတၢ်.
တဲပူဆူတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအပူၤ (Tape recorder) မ့တမ့ၢ် ဆူပုၤတဂၤအအိၣ်
ဒိကန့ၣ်ဒီးမၤထွဲတၢ်မၤလၢအမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါလီၤသးမ့တမ့ၢ်သံကွၢ်တၢ်လၢ ပုၤလၢအဒိကန့ၣ်တၢ်လၢနအိၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးနတၢ်
ပၣ်ဖျါနတၢ်တဲအဂ့ၢ်.
ခဲအံၤကူၣ်ထီၣ်ဖးလိၤဆူညါဒီးဒုအိၣ်ထီၣ် တၢ်တဲလၢနသုအိၣ်လၢခရံၣ်အိၣ်ဖျါ မ့တမ့ၢ်လၢခရံၣ်ဂံၤ ဆၢထၢၣ်အမ့ၢ်နံၤဒိၣ်
န့ၣ်တက့ၢ်.

- က) လံၣ်တၢ်မိၤရှၢ ၁၂:၁-၉ - အၤတြၢၣ်ဒီးနီၤစၢ်ရဲဟးထီၣ်လၢအဟံၣ်
သးစၢ်ဒိကန့ၣ် : အၤတြၢၣ်ဒီးနီၤစၢ်ရဲအတၢ်လဲၤခိဖျါအသီန့ၣ် လီၤကၢ်ဒ်ပဝဲခဲလၢၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.
ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ် : အၤတြၢၣ်ဒီးနီၤစၢ်ရဲန့ၣ်ယွၤဒီးဟးထီၣ်လၢ တၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်

- ခ) ၁မိၤရှၢ ၂၅:၂၇-၃၄, ၂၇:၂၂-၂၉, ၃၂:၂၂-၃၁ - ယၤကိၣ်ဒီးန့ၣ်ပုၤသးစၢ်ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်, ဟံၣ်ဖိဃိဖိန့ၣ်အိၣ်ဒီးပုၤ
ကညီလၢပန့ၢ်တဟံၣ်ခဲလၢၣ်ဘၣ်.
ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ် - ပုၤတဃံၣ်ခံၣ်တလီၤကၢ်လိၣ်သးဘၣ် - ပုၤတဂၤဃုထာတၢ်ခဲလၢၣ်လၢယွၤမၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ဂ) မၤကူး ၁:၁၆-၂၀ - ကစၢ်ယုၣ်ရှုးအတံၤသကိး
သးစၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ် : ကစၢ်ယုၣ်ရှုးသံကွၢ်တၢ်လၢပုၤခဲလၢၣ်လၢ တဒ်သိးလိၣ်သးဒ်သိးကမၤတၢ်ဒီးအိၣ်လီၤ.
ပုၤသးအိၣ်ဖးလံၣ် : ကစၢ်ယုၣ်ရှုးလိၣ်ဘၣ်ပုၤဒ်စီၤအၤဒရူး, စီၤပုးတရူး, စီၤယိၤဟၣ်ဒီးစီၤယၤကိၣ်, ပုၤတဖၣ်လၢကပၣ်
တ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဝဲဒီးလဲၤတၢ်ဒီးမၤလိတၢ်လၢအအိၣ်လီၤ.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ -၂

- ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သးဝံၣ်လၢအသန့ၤအသးဒီး တၢ်သးဝံၣ်အဆၢ, ဒ်

- က). စံးထီၣ်ပတြၢၤပၢ်ယွၤအဘျူးအဖိၣ်တဘိယုၤဃီ အုဖုစူး ၅:၂၀

- ခ). ယုၣ်ရှုးစံးဝဲ “ပျဲဖိသၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးသုတတြီအဟဲဆူယအိၣ်တဂ့ၢ်” မးသဲ ၁၉:၁၄.

တၢ်မၤလိလီၤခၢၣ်သးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ/သးခၢၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်
တၢ်တဲပူၤအတၢ်ပၣ်တၢ်လီၤဆိ

တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤ

- မ့ၢ်နတၢ်ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်ဃဲၤပူၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးပှၤဒိကန့ၣ်တၢ်လၢအအိၣ်ဒီး
 တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ကလုၣ်တဖၣ်
 တၢ်ဆၢကတီၢ်
 တၢ်ဆိကမိၣ် - တၢ်တယၢ်ကွၢ်တၢ် (တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ဒီးပှၤမၤလိတၢ်လၢအဒိကန့ၣ်တၢ်အလဲၤခီဖျိ)
- မ့ၢ်နအဲၣ်တၢ်ကဲကစီဒိခါ.

တၢ်တဲတၢ်

- မ့ၢ်နကတီၤတၢ်သ့ဝဲတအိၣ်ဒီး တၢ်နီးတၢ်ဘျးဘၣ်ခါ, မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မနုၤမၤစၢၤနၢၤဒ်သိးနကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၤဆၢန့ၣ်ခါ (အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢအလီၢ်ခံလၢနလိၣ်ဘၣ်ခါ).
- မ့ၢ်နကလုၢ်မုၢ်ကစီဒိခါ.
- မ့ၢ်နကတီၤတၢ်ဘၣ်ကစီဒိခါ.
- မ့ၢ်နတၢ်ကတီၤတလဲၤအသးဘျးဘျးဘၣ်. တဘျီဘျီဃာ, တဘျီဘျီချ့ခါ
- မ့ၢ်နပၣ်တၢ်မၤအသးတဖၣ်လၢအလဲၤတၢ် ဆူညါကစီဒိခါ.
- မ့ၢ်နပၣ်ဖျါတၢ်ကလုၢ်, တၢ်အစိနၢ, ဒီးတၢ်ထံၣ်ကစီဒိခါ.
- မ့ၢ်နဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူလၢပူၤတၢ် ခီဖျိတၢ်ဆိကတီၢ်ဒီးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခါ.
- မ့ၢ်နမၤကတၢ်တၢ်တဲချ့ချ့ ဒ်သိးကကတၢ်ဝဲဖဲတၢ်မၤအသးမုၢ်ဒိၣ်မးခါ.
- မ့ၢ်နဟးဆဲးကတီၤတၢ်လၢအဆိၣ်ထွဲပှၤခံ မ့တမ့ၢ်တဲတၢ်ဒ်အံၤ “ တၢ်အံၤတဲဘၣ်ပှၤဒ်အံၤဒ်န့ၣ်...? (ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဖၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အဃိ, နဒုးကတၢ်အိၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလီၤအသူးအသ့ၣ်လီၤ).
- မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးနတၢ်ထံၣ်ပှၤခဲလၢၢ်လၢအဒိကန့ၣ်တၢ်ခါ.

တၢ်မၤလိလီၤခၢၣ်သးအတၢ်ဘိးတၢ်သ့ၣ်ညါ
ပှၤသးအိၣ်ဖးလံၣ် (၆-၁၀) ဒီးပှၤမၤန့ၣ်သီတၢ် (၈-၁၀နံၣ်)

ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကွဲးလၢအဘၣ်တၢ်ပၣ်ရူၤသ့ၣ်အီၤ လၢသးန့ၣ်အသးလၢတၢ်မၤဘျီပှၤလိၤတဂ့ၤ အဂၤတဆံ (လူၤကၢၣ် ၁၇:၁၁-၁၉) မ့တမ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ပှၤအဂၤယဲၣ်ကထိ (မးသဲ ၁၄:၁၅-၂၁) မၤကူး ၆:၃၅-၄၄, လူၤကၢၣ် ၉:၁၂-၁၇, မ့တမ့ၢ်ယီၤဟ့ၣ် ၆:၅-၁၅) .

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကွဲးလၢအဘၣ် တၢ်ပၣ်ရူၤသ့ၣ်အီၤ ဖဲလံၣ်မဲၣ်ဖျၢၣ်တနီၤန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပၣ်ဖျါဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂီၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်အပနီၣ်လီၤ. (ဆိကမိၣ်ကွၢ်တၢ်အဂီၤဖျါလၢ ကွဲးထံၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဟူၤအတၢ်လိၣ်ကွဲးအတၢ်ပၣ်ဖျါ “ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢလၢ်ဆုဆုလၢအတၢ်ဆိကမိၣ်အပူၤ” (Concentration)တက့ၢ်. ဒ်ပစံးတၢ်အဒိ တၢ်ကတိၤရူၤသ့ၣ် ပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ထံၣ်ဆၣ်တဖျါ “ကဘၣ်တၢ်ပၣ်အီၤဒ် -

- တၢ်ကတိၤ “The”
- ပိၣ်ထွဲအံၤလၢပှၤမၤကူးဖိသၢဂၤ
- ပိၣ်ထွဲအံၤလၢတၢ်ဂီၤ “saw”
- ပိၣ်ထွဲအံၤလၢလံၣ်မဲၣ်ဖျၢၣ် “a”
- ပိၣ်ထွဲအံၤလၢတၢ်ဂီၤဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

နတ့ၢ်တၢ်ဂီၤသ့ဝဲ မ့တမ့ၢ်ကွဲးဒီးမၤစဲဘူးတၢ်ဂီၤလၢမဲးကစံ မ့တမ့ၢ်လံၣ်န့ၣ်လံၣ်လိၤအဖီခိၣ်သ့ဝဲလီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကွဲးလၢ အဘၣ်တၢ်ပၣ်ရူၤသ့ၣ်အီၤအံၤလိၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကတိၤဒီးတၢ်ဆိကမိၣ် လၢတၢ်ကွဲးအသးအပူၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်လၢကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢဂ့ၤကတိၤဘၣ်လၢ ကသိၣ်လိၣ်ပှၤ “ပှၤမၤန့ၣ်သီတၢ်” ကအဲၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤရူၤသ့ၣ်လၢအညီဆူ “ပှၤဃုန့ၣ်ပၢၣ်တၢ်လီၤ.”

တၢ်မၤလိလီၤခၢၣ်သးအတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ် ပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ် (၈-၁၀)

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ

မုၢ်မဆါတနံၤအံၤတၢ်လိၣ်ကွဲၤလၢ အမၤစၢၤဖိသ့ၣ်မၤလိတၢ်လၢလံာ်စီဆုံတဖၣ် (နလိၣ်ကွဲၤန့ၣ်အီၤသ့တဘျီ ဒီးထံၣ်တၢ်မၤ အသးဒ်လဲၣ်) ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိလီၤခၢၣ်သးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢပုၤမၤန့ၣ်သီတၢ် - လံာ်စီဆုံအ လံာ်တဖၣ်လၢအဘၣ် တၢ်ပၣ်အီၤလၢ တၢ်လိၣ်လီၤဆီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

သူတၢ်ကတီၤပၣ်လံာ်အဘၣ်တဖၣ် ဒ်သးကလိၣ်ကွဲၤဒီးမၤလိလံာ်လၢအမုၢ်လံာ်တၢ်မၤလိၣ်တက့ၢ်. (ဖဲတၢ်မၤလိၣ်အံၤ ခဲလၢာ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ်အဘၣ်တဆံလီၤ. တဘျီန့ၣ်ကအိၣ်ဒီး ၁မိၤၤ, ၂မိၤၤ, ၃မိၤၤ, ၄မိၤၤ, ၅မိၤၤ ဒီးလံာ်စီဆုံ အမံၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲၤအီၤလၢလံာ်မဲၣ်သ့ၣ်ခဲလၢာ်လီၤ).

ဃါဃုာ်သဘၣ်ဘျီလံာ်အဘၣ်တဖၣ်ဒီး ပၣ်အီၤလၢတဘျီဘၣ်တဘျီအကပၤဒီး ကဘၣ်တၢ်ပၣ်အီၤလၢတၢ်မၤ ဘၢဃာ် အမဲၣ်အီၤထီလံာ်လီၤ.

ပၣ်ဖျါလံာ်အကုၣ်ဘျီတက့ၢ်. မုၢ်ဒ်သးလိၣ်အသးန့ၣ်ပၣ်တၢ်အမံၤ ဒ်သးကပၣ်ဖျါလၢပုၤမဲၣ်ညါဒီးဟ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ် တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်တက့ၢ်. လံာ်ခဲဘျီမုၢ်တဒ်သးလိၣ်သးဒီး မၤဘၢက့ၤဒီးဃါဃုာ်ကဒီးမၤပုၤခဲၣ်တၢ်တက့ၢ်.

အဝဲအံၤမုၢ်တၢ်အဒိလၢ နကက့ၤစီဆုံဆူန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိဒီး လိၣ်ကွဲၤဒီးပုၤလၢအန့ၣ်သီတၢ်န့ၣ်လီၤ နမၤသ့ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ပၣ်ဖျါ လံာ်အကုၣ်လၢ ပုၤစၢၤမုၢ်တမုၢ်ပုၤခဲလၢာ် (လံာ်အကုၣ်ခဲအိၣ်ဒီးလံာ်စီဆုံအမံၤ ဒ်သးသးလၢန့ၣ်တက့ၢ်). ဒီးမၤပုၤဖိသ့ၣ် ပြၢသကိးတၢ်တက့ၢ်. တၢ်ဒ်သးလိၣ်အသးကမၤစၢၤဖိသ့ၣ် ဒ်သးကတီၢ်န့ၣ်လံာ်စီဆုံအမံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ၂.

မၤမုၢ်တမုၢ်ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်လိၣ်ကွဲၤဒီး သူလံာ်စီဆုံအတၢ်ကွဲၤလၢနတၢ်သိၣ်လိတၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်. အဒိန့ၣ် ကတဲၣ်ကတီၤ တၢ်လိၣ်ကွဲၤ မုၢ်တမုၢ်ပြၢတၢ်လၢပုၤမၤလိသကိးတၢ်ကတီၤထီၣ် လံာ်စီဆုံအမံၤတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤကွၢ် တၢ်လၢအဘၣ် တၢ်ပၣ်အီၤန့ၣ် နကဘၣ်ကတီၤတၢ်မၤလိဆူတၢ်မၤလိတၢ်လိၣ်ကွဲၤလီၤ.

တၢ်မၤလိ ၃

သူတၢ်အသိၣ်လၢပုၤညါန့ၣ်န့ၣ်ဟူ, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သးဝံၣ်လၢ အကဲထီၣ်လံာ်အမံၤတဖၣ်လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ် အဆၢ မုၢ်တမုၢ် တၢ်အဆၢတဖၣ် ဒ်လံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်သးဝံၣ်လီၤ. “ဝံတဖၣ်အတၢ်သးဝံၣ်” ဒီးတၢ်သးခုကစီၣ် အတၢ်သးဝံၣ်လီၤ.

**တၢ်မၤလိလီၢ်ခၢၣ်သးအတၢ်မၤ, ပှၤမၤန့ၣ်သီတၢ်
လံာ်စီဆုံအလံာ်တဖၣ်လၢအတၢ်တၢ်ပာ်လီၤဆီ**

တၢ်သိၣ်တၢ်သီ	တၢ်စံာ်စိၤတဲာ်စိၤ	ထါတဖၣ်	ဝံတဖၣ်	တၢ်သးခုကစီၣ်	လံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်
၁ မိၤရှ့	ယိၤရှ့	ယိၤဘး	ဝံယရှ့ၤယၤ	မးသဲ	ရိမ့ၤ
၂ မိၤရှ့	ပှၤစံာ်ညီၣ်ကွီၢ်	စံးထီၣ်ပတြၤ	ယံးရမံယၤ	မၢ်ကူး	၁ ကရံၣ်သူး
၃ မိၤရှ့	နီၢ်ရှ့သး	ကတိၤဒိ	လံာ်သးသယုၢ်တၢ်	လူၤကဉ်	၂ ကရံၣ်သူး
၄ မိၤရှ့	၁ ရှ့မူၤအ့လး	ပှၤစံာ်တဲာ်တဲာ်လီၤတၢ်	ဝံယဃုစက့လး	ယိၤဟဉ်	ကလၢတံ
၅ မိၤရှ့	၂ ရှ့မူၤအ့လး	တၢ်သးဝံၣ်တဖၣ်	ဒၢနံးယုလး	တၢ်မၤဖိ	အ့ဖးစူး
	၁ စိၤပၤ	အတၢ်သးဝံၣ်	ဝံဟိၤရှ့	မၤတၢ်	ဖံးလံးပံၤ
	၂ စိၤပၤ		ဝံယိၤအ့လး		ကလိးစဲ
	၁ ကွဲးနီၣ်တၢ်		ဝံဒၢမိၣ်		၁ သူးစၢလနံ
	၂ ကွဲးနီၣ်တၢ်		စိၤခိၤဘၢဒယၤ		၂ သူးစၢလနံ
	စိၤစ့တြၤ		လံာ်ယိၤန့ၢ်		၁ တံၤမသူး
	စိၤန့ဃုမယၤ		လံာ်မံကၤ		၂ တံၤမသူး
			လံာ်န့ၤဃုၣ်		တံတူး
			ဟဘးကူၣ်		ဖံလုမိၣ်
			လံာ်စဖါန့ယၤ		ဒုၤတြိ
			လံာ်ဃးကဲ		ယၤကိၣ်
			လံာ်စကၤရယၤ		၁ ပူးတရူး
			လံာ်မၤလကံ		၂ ပူးတရူး
					၁ ယိၤဟဉ်
					၂ ယိၤဟဉ်
					၃ ယိၤဟဉ်
					လံာ်လီၣ်ဖျါ

တၢ်မၤလိခၢ်သးအတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတၢ် ပုၤဃုၤန့ၢ်ပၢၢ်တၢ် (၁၀-၁၂န့ၣ်)

တၢ်မၤလိ -၁

က. ထုးထီၣ်ခရံၣ်အိၣ်ဖျါအတၢ်တဲတဖၣ်

ဖဲအံၤပအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါအိၣ်လၢတၢ်တဲတဖၣ် ဒ်ကစၢ်ယုၣ်န့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်လီၤ ပုၤတနီၤအိၣ်ဖျါလၢလံာ်မးသဲအတၢ်ကွဲးလီၤ ပုၤတနီၤအိၣ်ဖျါထဲတဘျီဒီးလၢလံာ်လူၤကၢ်အပူၤလီၤ မၤလိလံာ်တၢ်ကွဲးလၢလံာ်မးသဲ ၁:၁၈-၂:၁၂ ဒီးလူကၢ် ၁:၂၆-၃၈, ၂:၁-၂၀ ဒီးကွဲးနီၣ်ဃးလံာ်စီဆုံအတၢ်ကတိၤ လၢနကထံၣ်ဘၣ်ပုၤတဖၣ်အံၤဖဲလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. (တၢ်နီၣ် -တၢ်န့ၣ်တၢ်လီၤဆီကအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ).

မုၢ်ရှၢ် ယိၤသး မုၢ်ခိၣ်ကလူးဒီးစီၤကၤတြဲအုလး ပုၤကွၢ်သိ သးစီဆုံ မုၢ်ခိၣ်အသုးမုၢ်ဂီၢ်မုၢ် ကစၢ်ယုၣ်န့ၢ် ပုၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်	အုၤလံၤစါဘုး ဘျီၣ်ကစၢ် စီၤယိၤသး သရၣ်သမါဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိ အုၤလံၤစါဘုးအဖိ ပုၤမၢ်ကူးဖိ ကဲစၢ်အိၣ်ကူစတုး စီၤပၤဟ့ၣ်ရိၣ်
---	---

- ခ. စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်ဒ်အဖီလၢတက့ၢ်.
- ၁. ပုၤမၢ်ကူးဖိ, ပုၤကွၢ်ထွဲဆၢဒီးဖိဒီးဟဲပဲၤဂၤဒ်သိးကဘျီထီၣ်ဘါထီၣ် ဖိသၣ်ယုၣ်န့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. နီၢ်မၤရံၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဖဲကလူးတဲဘၣ်အိၣ် လၢကဆံးစၢ်န့ၢ်အဖိခွါလၢသးစီဆုံန့ၢ်မုၢ်အမၤအသးဒ်လဲၣ် အဝဲလဲၣ်အိၣ်သကိးအတခွါမုၢ်အုၤလံၤစါဘုးဝံၤ အသးမၤအသးဒ်လဲၣ်.
- ဂ. ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကွဲးအသးလၢလံာ်စီဆုံအပူၤဒီး တၢ်နီၣ်တၢ်ကွဲးအသးလၢပုၤကွဲးတၢ်တက့ၢ်. ထံၣ်န့ၢ်တၢ်လီၤဆီဒီးတၢ်လၢလီၤပလိၣ်သးတက့ၢ်.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤ- ၂

ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်မၤတမံၤဃီလၢ ဖိလံၤလၢနသးအိၣ်ဒ်သိးနကသိၣ်လိချသနံး မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်မၤလိလီၤဆီ လၢနတၢ်အိၣ်ဖျါအဂီၢ်

* တၢ်စံးဆၢ

- ခ. ၁. လံာ်စီဆုံတတဲပံၤဂၤလဲၣ်ဘၣ်. တၢ်စံၣ်စါတဲစါတဲဝဲလၢသၢဂၤလီၤ.
- ၂. ပျံၤတၢ်ဒီးဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢကလူးတဲဘၣ်အိၣ် လၢကအိၣ်ဖျါအဖိအဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲသးရဲဖဲအလဲၣ်အိၣ်သကိးအုၤလံၤစါဘုးန့ၣ်လီၤ.
- ဂ. လံာ်စီဆုံ အတၢ်ဘၣ်ထွဲ မးသဲ ၁၀:၁-၄ မၢ်ကူး ၃:၁၆-၁၉, လူၤကၢ် ၆:၁၄-၁၆.

